

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2022

1329/2022

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 114 §, sellaisena kuin se on laissa 1676/2015,

muutetaan 2 §:n 3 ja 5 momentti, 6 §:n 1 momentin 17 kohta, 7 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 40 ja 41 §, 43 §:n 2 momentti, 44 §:n 2–4 momentti, 47 ja 48 §, 49 §:n otsikko ja 2 momentti, 52 §:n 4 momentti, 56 §:n 1 ja 3 momentti, 57 §:n 1 ja 4 momentti, 58 §, 61 §:n 4 momentti, 65 §:n 5 momentti, 66 §:n 4 momentti, 67 §, 68 §:n 2 momentti, 69 §:n 2 momentti, 70 §, 71 §:n 3 ja 4 momentti, 73 §:n 4 momentti, 74 ja 75 §, 89 §:n 2 momentti, 90, 92 ja 93 §, 94 §:n 3 momentti, 23 luvun otsikko, 95 §, 102 §:n otsikko ja 1 momentti, 103 §, 105 §:n 2 ja 3 momentti, 106 §:n 2 ja 3 momentti, 107 ja 109 § ja 127 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 ja 5 momentti, 48 §, 49 §:n otsikko ja 2 momentti, 57 §:n 1 ja 4 momentti, 89 §:n 2 momentti ja 92 § laissa 1676/2015, 11 §:n 1 momentti laissa 418/2018, 41 § laissa 253/2021 ja 70 § osaksi laissa 1676/2015, sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1676/2015, uusi 18 kohta ja lakiin uusi 7 a, 94 a ja 103 a § seuraavasti:

2 §

Soveltaisala

Porotaloustuotteen ja muun maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja kaupanpitämiseen sekä porotalous- tai luontaiselinkeinotilan toiminnan laajentamiseen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 annetussa laissa (1325/2022). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin paliskuntien teurastamojen peruskorjausinvestointeihin ja sellaiseen tilalla tapahtuvaan toimintaan, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten.

Erityisiä etuuksia lukuun ottamatta lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston varoista rahoitettavaan tukeen eikä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvaan toimenpiteeseen.

HE 164/2022 vp
MmVM 15/2022 vp
EV 165/2022

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116 (32021R2116) EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *keskusrahallaitoksella* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 2 momentissa tarkoitettua luottolaitosta tai muuta yhteisöä, jonka Ruokavirasto on hyväksynyt toimimaan keskusrahallaitoksena;

18) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116.

7 §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen tuen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn julkisen tuen enimmäismäärän. Jos kysymys on suunnitelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää suunnitelmassa määritetyn julkisen rahoituksen enimmäismäärää.

7 a §

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää, jos

1) tuen hakija on kuluvan tai kolmen tuen hakemista edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin tämän lain nojalla myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa;

2) tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi;

3) tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuen hakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena;

4) tuen hakijaa koskee tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi;

5) kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys; vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan 4 kohdassa mainitun komission asetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettua vaikeuksissa olevaa yritystä.

Jos tuen hakija on oikeushenkilö, 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut rajoitukset koskevat toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallinto-neuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yh-

tiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Edellä säädetty koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Tuen myöntämisen rajoituksien arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

11 §

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen

Elinkeinonharjoittajan investointitukea, elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea, paliskunnan investointitukea ja tutkimusrahoitusta ei myönnetä sellaiseen elinkeinonharjoittajan, paliskunnan tai tutkimusrahoituksen hakijan toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Edellä säädetystä poiketen ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneisiin tuettavaksi haettavaan toimenpiteeseen liittyviin välttämättömiin suunnittelukustannuksiin voidaan tukea kuitenkin myöntää. Paliskunnan aitojen kunnossapitotukea ei myönnetä, jos kunnossapito on aloitettu ennen kuin hakemus on tullut vireille. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

14 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tukea myönnetään 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rajoissa ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja, jos tuki sisältyy suunnitelmaan, suunnitelmassa asetettuja tavoitteita.

15 §

Elinkeinoon harjoittaminen

Tukea voidaan myöntää hakijalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan porotaloutta porotaloustilalla taikka porotaloutta tai muuta luontaiselinkeinoä luontaiselinkeinotilalla niin, että hän saa siitä pääasiallisen osan toimeentulostaan. Vähintään 80 eloporoa omistavan henkilön katsotaan kuitenkin saavan pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta. Muun luontaiselinkeinoä harjoittavan on saatava vuotuisista tuloistaan luontaiselinkeinoista vähintään määrä, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella ja jonka Ruokavirasto määräyksellään vuosittain tarkistaa yleistä ansiokehitystä vastaavaksi.

16 §

Hakijan tulot

Valtioneuvoston asetuksella säädetään hakijan ja hänen puolisonsa enimmäistuloista sekä niistä tuloista, jotka otetaan enimmäistuloissa huomioon. Enimmäistulot voidaan eriyttää tukikohteittain. Ruokavirasto tarkistaa määräyksellään enimmäismäärän vuosittain yleistä ansiokehitystä vastaavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös tuloista, joita ei oteta huomioon kokonaistuloissa.

40 §

Korkotukilainan koron arviointi

Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on aihetta epäillä lainan koron ylittävän 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koron, se voi pyytää Ruokavirastoa arvioimaan, täyttääkö lainan korko edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitetun edellytyksen. Luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle sen asiassa pyytämä selvitys.

41 §

Valtiontakausten enimmäismäärä

Valtiontakaus voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa vuosittain vahvistetun lainojen pääoman enimmäismäärän rajoissa. Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa mukaan lukien lainat, jotka on myönnetty maatalouden rakennetuista annetun lain ja sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön nojalla. Edellä mainittua määrää laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen parantamiseksi myönnettyjen lainojen pääoma, johon kohdistuvan takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat menot katetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

43 §

Toimenpiteen toteutus aika

— — — — —

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitetussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Jos toimenpiteen toteuttamisen pidentämistä koskeva hakemus toimitetaan kohtuullisessa ajassa 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisen jälkeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käsitellä näin toimitetun hakemuksen, jos määräajan noudattamatta jättäminen johtuu hakijan vakavasta terveydentilaa koskevasta muutoksesta tai muusta hakijasta riippumattomasta yllättävästä, ennalta arvaamattomasta tapahtumasta taikka muusta ylivoimaisesta esteestä.

— — — — —

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

— — — — —

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan elinkeinotoimintaan tai paliskunnan toimintaan eikä tuetun asuinrakennuksen käyttötarkoitusta muuttaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitetun määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu, tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jossa luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa tai muuta toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuen kohteena oleva elinkeinotoiminta tai siihen liittyvien varojen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin merkittävältä osin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jonka kautta luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdon kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajan aloitustukea.

47 §

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Ruokaviraston on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava mahdollisuudesta hakea 5–8 luvussa tarkoitettua tukea, tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

48 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnustetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009) säädetään. Tukihakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Lomake voidaan toimittaa suojatulla sähköpostiyhteydellä käyttäen täytettävää pdf-lomaketta tai paperisena. Viimeksi mainittu on allekirjoitettava.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset ja suunnitelmat.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Lomakkeella tehty hakemus arkistoidaan sähköisenä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, 2 momentissa tarkoitetuista liitteistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta ja sähköisen hakemisen menettelyistä.

49 §

Määräaika tuen hakemiselle

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta ja tukijaksoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

— — — — —

Neuvottelun tulos on toimitettava tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle ja Ruokavirastolle.

56 §

Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

— — — — —

Avustusmuotoista elinkeinon harjoittajan aloitustuen maksua haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Avustus maksetaan kahtena eränä.

— — — — —

Tarkempia säännöksiä avustusmuotoisen aloitustuen maksueristä sekä 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten toimittamiselle asetettavasta määräajasta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetuista selvityksistä.

57 §

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

— — — — —

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen ja asunnonrakentamistuen sekä paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen maksamista haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 48 §:ssä säädetään. Maksuhakemus voidaan tehdä myös 48 §:ssä säädetyn mukaisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

— — — — —

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä valmiusasteen osoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto.

58 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitettun avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Ruokavirastolle. Ruokavirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

1329/2022

61 §

Nostolupa

— — — — —

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto.

65 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

— — — — —

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

66 §

Valtionlainan korkoetuuden ja muun lainaan liittyvän tuen sekä valtiontakaukseen sisältyvän tuen käyttäminen

— — — — —

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota luotonantajan on noudatettava käyttäessään lainaan liittyvää tukea myöntämäänsä valtionlainaan.

67 §

Lainan myöntäminen maatilatalouden kehittämisrahaston varoista luotonantajalle

Ruokavirasto päättää luotonantajan hakemuksesta lainan myöntämisestä luotonantajalle valtionlainojen myöntämistä varten. Lainaa voi hakea keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto laatii valtion ja yhden tai usean luotonantajan välisen velkakirjan, allekirjoittaa sen valtion puolesta sekä huolehtii velkakirjan säilyttämisestä ja luovuttamisesta lainansaajalle lainan tultua maksetuksi tai korvatuksi uudella velkakirjalla.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä varoja valtiolta haettaessa, myönnettäessä ja maksettaessa sekä siitä, milloin luotonantaja voi toimia ilman keskusrahallaitoksen välitystä.

68 §

Valtionlainan tilittäminen

— — — — —

Luotonantajan hyvityshakemuksen johdosta annetun Ruokaviraston päätöksen mukaiset maksut on maksettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun luotonantaja on saanut päätöksestä tiedon

69 §

Luotonantajan kulujen korvaaminen

— — — — —

Ruokavirasto päättää valtionlainan hoitamisesta luottolaitokselle maksettujen 1 momentissa tarkoitettujen korvausten perimisestä luottolaitokselta takaisin osaksi tai kokonaan, jos luottolaitos ei ole hoitanut valtionlainaa tässä laissa tai sen nojalla säädetyllä tavalla tai hyvän pankkitavan edellyttämällä tavalla. Takaisinperimiseen voidaan 95 §:n estämättä ryhtyä koko laina-ajan.

70 §

Valtionlainojen varojen välittäminen

Ruokavirasto maksaa valtion luotonantajalle myöntämän lainan keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto maksaa hakemuksesta valtionlainan hoitopalkkion keskusrahallaitoksen välityksellä luotonantajalle.

Luotonantajan on maksettava keskusrahallaitoksen välityksellä valtionlainan lyhennykset ja korot Ruokavirastolle maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettaviksi.

Muutokset, jotka tehdään valtionlainaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä, tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Ruokavirasto voi antaa määräyksiä siitä, missä tapauksessa luotonantajat voivat toimittaa edellä mainitut tehtävät ilman keskusrahallaitosta.

71 §

Korkotuen maksaminen

— — — — —

Luotonantajan on haettava korkotuen maksua kultakin korkojaksolta erikseen, kuitenkin enintään kerran kuukaudessa. Ruokaviraston hyväksymä keskusrahallaitos välittää hakemuksen Ruokavirastolle, joka suorittaa maksun keskusrahallaitokselle. Keskusrahallaitos välittää korkotuen luotonantajalle.

Tarkemmat määräykset korkotuen maksun hakemisesta ja välittämisestä noudatettavasta menettelystä antaa Ruokavirasto.

73 §

Valtionvastuu

— — — — —

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

74 §

Valtionlainoista maksettavat hyvitykset

Ruokavirasto päättää luotonantajalle valtionvastuun perusteella suoritettavasta pääoman ja korkojen hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista Ruokaviraston on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu ja ettei menetystä ole voitu kattaa vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla taikka, jos vakuutena on muu kuin henkilötakaus, muusta va-

kuudesta. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun velallinen tai lainasta vastuussa oleva kolmas henkilö saa yrityssaneeraus- tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai muussa vastaavassa järjestelyssä tai vakuusvastuun järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Ruokavirasto suorittaa hyvityksen luotonantajalle maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Lyhennykset ja korot, jotka lainansaaja hyvityksen maksamisen jälkeen suorittaa luotonantajalle, on tilitettävä Ruokavirastolle.

Ruokavirasto päättää luotonantajalle maksetun hyvityksen perimisestä takaisin lainansaajalta siltä osin kuin lainaa tai sen korkoja ei ole maksettu valtiolle. Lainansaajalta voidaan periä luotonantajalle hyvityshakemuksen perusteella maksetusta hyvityksestä vuotuista korkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Tästä on tehtävä merkintä tukipäätökseen.

Hyvitys menetyksistä voidaan jättää suorittamatta luotonantajalle tai hyvityksen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu tätä lakia taikka hyvää pankkitapaa.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset hyvityksen hakemista ja maksamista koske- vasta menettelystä.

75 §

Hyvityshakemusten käsittelyaika ja hyvityksiä koskevat viivästyskorot

Ruokaviraston on käsiteltävä valtionlainaa koskeva hyvityshakemus kolmen kuukau- den kuluessa siitä, kun luotonantajan hakemus on saapunut Ruokavirastolle ja velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu. Jollei hakemusta sellaisenaan voida ratkaista, määräaika lasketaan siitä, kun viimeinen ha- kemuksen ratkaisemiseksi välttämätön Ruokaviraston pyytämä lisäselvitys luotonantajal- ta on saapunut. Jos määräaika ylitetään, valtio on velvollinen suorittamaan ylitysajalta vii- västyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan.

89 §

Liiketoimintasuunnitelman seuranta

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettu- jen selvitysten sisällöstä. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitysta- vasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

90 §

Valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen kohteena olevan lainan seuranta

Luotonantajan on järjestettävä valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen koh- teena olevan lainan hoitamista sekä valtionlainaan liittyvän tuen ja muun lainan korkotuen sekä muun lainaan liittyvän tuen kulumista koskeva seuranta. Sen on toimitettava määrä- ajoin Ruokavirastolle lainan myöntämistä, nostamista, lyhentämistä sekä valtionlainan, korkotukilainan ja valtiontakauksen kohteena olevan lainan koron suorittamista koskevat tiedot sekä lainaan liittyvän tuen käyttämistä koskevat tiedot. Luotonantajan on viivytyk- settä huolehdittava valtionlainan ja muuta tuen kohteena olevaa lainaa koskevien muutos- ten tekemisestä tietojärjestelmiinsä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä tiedoista, joita luo- tonantajan on toimitettava Ruokavirastolle. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta taikka valtionlainan tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtiontakausta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Valtionlainaa koskevia tietoja on säilytettävä niin kauan kuin luottolaitoksella on valtionlainaa koskeva saaminen lainansaajalta tai, jos luotonantaja on hakenut valtionlainan hyvitystä Ruokavirastolta, kunnes hyvitystä koskeva hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan suunnitelmaan tai ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään lisäksi viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa suunnitelman tai ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun.

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, maksajiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella. Mainituilla viranomaisilla on tiedonsaantioikeus salassapitosäännöksistä riippumatta.

Ruokavirasto päättää tarkastusten määrästä ja valitsee tarkastuskohteet riskianalyyysiin tai satunnaisotantaan perustuen, jollei asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä. Ruokavirasto laatii tarkastusstrategian ja tarkastussuunnitelman.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontuen myöntämistä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tarkastusten toteuttamistavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tarkastuksen suorittaminen

— — — — —
Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Ruokavirastolle.
— — — — —

23 luku

Tuen palauttaminen, maksamisen lopettaminen, takaisinperintä sekä vähennykset ja seuraamukset*Tuen palauttaminen*

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa tuki tai sen osa. Tuen saajan tulee palauttaa tuki tai sen osa myös, jos sitä

ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, sen saa jättää palauttamatta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

95 §

Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen lopettamaan 5–8 luvussa tarkoitettua tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut tai lopettanut tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan taikka supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut tuetun investoinnin kohteen taikka asuntorahoituksella tuetun asuinrakennuksen ennen 44 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä eikä tilalle ole hankittu uutta vastaavaa omaisuutta tai toteutettu järjestelyä mainitun pykälän mukaisesti;
- 6) tuen saaja on asetettu konkurssiin ennen 44 §:ssä tarkoitettua määräajan päättymistä ja tuen saajan toiminnassa on tehty rikoslain (39/1889) 39 luvussa tarkoitettu velallisen rikos;
- 7) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 8) Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Takaisinperittäväksi on 1 momentin 5 kohdan perusteella määrättävä se osuus maksetun tuen määrästä, joka saadaan vähentämällä omaisuuden käyttöaikaa tai elinkeinotoiminnan toiminta-aikaa vastaava osuus 44 §:ssä tarkoitettua ajasta.

Jos tuen saaja on jättänyt noudattamatta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, tukea ei makseta tai tuen maksatus lopetetaan ja jo maksettu tuki peritään takaisin säädösten vastaisen hankinnan osalta siten kuin horisontaalasetuksen 61 artiklassa säädetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa ilman korkoja.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen maksamisesta takaisin. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

Takaisinperittäväksi määrätty tuki on maksettava takaisin viimeistään vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

102 §

Takaisinperintää ja maksamisen lopettamista koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen lopettamisesta sekä valtionlainan määräämisestä irtisanottavaksi päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä tai irtisanottava määrä, 99 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintäpäättöksen täytäntöönpano

Ruokavirasto vastaa tuen takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta. Valtionlainan ja sen koron perinnästä vastaa kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos.

Takaisinperintäpäättös voidaan ulosottotoimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Takaisinperintäsaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona takaisinperintäpäättös on saanut lainvoiman. Muutoin päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtionlainan irtisanominen ja takaisinperintäkoron periminen kuuluvat kuitenkin lainan myöntäneelle luottolaitokselle.

Vähennykset ja seuraamukset

Jos maksua koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa tai muussa tarkastuksessa havaitaan, ettei tuen kohteena olevaa toimenpidettä ole toteutettu hyväksytyn suunnitelman mukaisesti tai tuenhakija on maksuhakemuksessaan esittänyt tukeen oikeuttamattomia kustannuksia, tukea ei makseta tai maksettavaa tukea vähennetään. Maksettavaan tukeen liittyvästä hallinnollisesta seuraamuksesta päättää maksupäätöksen tekevä viranomais.

Seuraamuksissa on otettava huomioon horisontaaliasetuksen 59 artiklassa säädetty. Seuraamuksia ei määrätä horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eikä muissa niihin verrattavissa tilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tuen vähentämisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta.

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan tulee ottaa huomioon valtionlainaa hoitaessaan valtion etu luotonantajana samoin kuin takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle sellaisista tuen saajan taloudellisesta asemasta, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan luotonantajana tai takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Valtiontakauksesta perittävät maksut

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksua välittää valtiolle luotonantaja. Ruokavirasto suorittaa luotonantajalle korvauksen edellä tarkoitettua tehtävän hoitamisesta. Korvaus maksetaan maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset takauksesta perittävien maksujen määrästä ja määräytymistavasta sekä luotonantajalle suoritettavan korvauksen määrästä. Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen välittämisessä noudattavasta menettelystä.

107 §

Valtion takaajan vastuun toteutuminen

Valtion takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä edunvalvonnasta vastaa Ruokavirasto.

Ruokavirasto voi päättää, että valtion takautumissaatavaa ei peritä sellaiselta tuen saajalta, jonka ei voida katsoa kohtuudella selviytyvän maksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaisen työttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn perusteella.

Takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat maksut suoritetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Takautumisoikeuden perusteella saadut korvaukset tilitetään maittuun rahastoon.

109 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Edellä 1 momentissa mainituilla viranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta Verohallinnolta luonnollista henkilöä, tuen hakijaa ja tuen saajaa koskevat tiedot veroihin sekä muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä mainittuja tahoja koskevat tiedot lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta sekä edellä mainittujen tahojen kytkennöistä ja niissä mahdollisesti esiintyneistä puutteellisuuksista edellä mainittuihin velvollisuuksiin liittyen, jos tiedot ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi, maksamiseksi tai tuen käytön valvomiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle ja julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle, julkista hallintotehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1–3 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

127 §

Menettelyä koskevat poikkeukset

Ruokavirasto voi antaa 118–126 §:ssä tarkoitettuja asioita käsiteltäessä tarvittavista asiakirjoista tarkempia määräyksiä.

1329/2022

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suunnittelukustannuksiin ei voida tukea myöntää, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1 päivää tammikuuta 2023.

Helsingissä 29.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Láhka

boazodoalu ja luondduealáhusaid ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
gomihuvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága (986/2011) 114 §,
rieviduvvo 2 § 3 ja 5 momenta, 6 § 1 momenta 17 čuokkis, 7 § 2 momenta, 11 § 1 momenta, 14 § 1 momenta, 15 § 1 momenta, 16 § 3 momenta, 40 ja 41 §, 43 § 2 momenta, 44 § 2—4 momenta, 47 ja 48 §, 49 § bajilčála ja 2 momenta, 52 § 4 momenta, 56 § 1 ja 3 momenta, 57 § 1 ja 4 momenta, 58 §, 61 § 4 momenta, 65 § 5 momenta, 66 § 4 momenta, 67 §, 68 § 2 momenta, 69 § 2 momenta, 70 §, 71 § 3 ja 4 momenta, 73 § 4 momenta, 74 ja 75 §, 89 § 2 momenta, 90, 92 ja 93 §, 94 § 3 momenta, 23 logu bajilčalus, 95 §, 102 § bajilčalus ja 1 momenta, 103 §, 105 § 2 ja 3 momenta, 106 § 2 ja 3 momenta, 107 ja 109 § ja 127 § 2 momenta,
 dakkárin go dain leat 2 § 3 ja 5 momenta, 48 §, 49 § 2 momenta, 57 § 1 ja 4 momenta, 70 § muhtin osiid mielde, 89 § 2 momenta, 92 § ja 114 § lágas 1676/2015, 11 § 1 momenta lágas 418/2018 ja 41 § lágas 253/2021,
lasihuvvo 6 § 1 momentiid odđa 18 čuokkis ja láhkii odđa 7 a §, 94 a ja 103 a § čuovvovaččat:

2 §

Guoskadansuorgi

Boazodoallobuktage ja eará eanandoallobuktage vuosttašdási ovddosdikšumii ja gávppi doallamii sihke boazodoallo- ja luondduealáhuslága doaimma viiddideapmái boazodoalu dahje eará luondduealáhusa olggobeallái miedihuvuloš doarjagiin mearriduvvo dálanguovllu ovddideami doarjumis ruhtadanbajis 2023—2027 addojuvvon lágas (1325/2022). Dát láhka guoskaduvvo goitge bálgosiid njuovahagaid divodaninvesteremiidda ja dakkár doibmii, mii dáhpuhuvvá dálus, mii lea dárbbášlaš ealli- dahje šaddobuktage válmmosteamii várás vuosttas vuovdimii.

Earret sierra ovdamuniid láhka ii maid guoskaduvvo dan doarjagii, mii ruhtaduvvo Eurohpá Uniovnna ráhkadusruhtarájuid dahje Eurohpa mearra-, guolledoallo- ja čáhcegilvinruhtarájuid ruhtaváriin ruhtadanvuloš doarjagii iige Eurohpa uniovnna oktasaš guolástanpolitihka suorggi doaimbaidjui.

6 §

Meroštallamat

Dán lágas dárkkuhuvvo:

17) *guovddášruhtalágádusain* eanandoalu ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága 52 § 2 momenttas dárkkuhuvvon loatnalágádus dahje eará searvvuš, man Biebmobearráigeahčču lea dohkkehan doaimmat guovddášruhtalágádusain;

18) *horisontálaásahusain* oktasaš eanandoallopolitihka ruhtadeamis, hálddaheamis ja čuovvumis sihke ráđi ášahusa (EU) Nr 1306/2013 gomiheamis addojuvvon Eurohpa parlameantta ja ráđi ášahus (EU) 2021/2116.

7 §

Doarjaga ruhtadeami ja meari eavttut

Doarjja ii sáhte miedihuvvot dan oasi mielde go almmolaš doarjaga ossodat doarjunvuloš dohkálaš doaibmabiju goluin manná badjel almmolaš doarjaga alimusmeari, mii lea mearriduvvon Eurohpá Uniovnna láchkamearrádusain. Juos gažaldat lea doarjagis, mii vuodđuduvvá plánii, doarjagii gullevaš almmolaš ruhtadeami mearri ii oaččo mannat badjel pláanas meroštallojuvvon almmolaš ruhtadeami alimusmeari.

7 a §

Doarjaga miediheami ráddjehusat

Dán lágas dárkkuhuvvon doarjja ii sáhte miedihuvvot, juos

1) doarjjaohcci lea nohkavaš dahje golmma ohcama ovddit kaleandarjagi áigge doaimmastis dávjjjet-dávjá čájehan čalmmus berošmeahttuvuoda árat dán lága vuodul miedihuvvon doarjjaeavttuid doahttaleamis;

2) doarjaga miediheami eavttut leat duddjojuvvon geinnolaččat, dán lága ulbmiliid vuostá ja ordneami čielga ulbmilin lea leamaš garvit doarjaga miediheami njuolggadusaid vuoigatvuodaidis ávkki háhpohallama várás;

3) doarjjaohcci lea ohcanjagi dahje golmma dan ovddit kaleandarjagi áigge čielgasit healbadan vearuide, lágas mearriduvvon ealáhat-, bárte- dahje barggohisvuohtamávssuide dahjege Duollu bearran mávssuide laktáseaddji registreren-, ilmmuhus- dahje máksingeatnegasvuodaid dikšuma dahje doarjjaohccis leat dehálaš máksinheaduštusat dahjege doarjjaohccis lea máksinnávccaid oaidnut unnánačča stuorit vealggit bearranládje bággobearramis dahje vealggit, mat leat máhcahuvvon bággobearramis hattihisvuoda eastinduođaštusaiguin, juos doarjaga miediheapmi ii adnojuvvo earenoamáš ákkaid dáfus vuogálažžan;

4) doarjjaohcci guoská dihto doarjjahámiid gávnaheamis sismárkaniidda heivvolažžan vuodđosoahpamuša 107 ja 108 artihkkala mielde addojuvvon komišuvnna ášahusa (EU) Nr 651/2014 1 artihkkala 4 čuoggá a vuollečuoggás dárkkuhuvvon Eurohpa komišuvnna ovddit mearrádussii vuodđuduvvi mávssekahtes bearranmearrádus, mas doarjja lea julggaštuvvon njuolggadusaid vuostáažžan ja sismárkaniidda heivemeahttumin;

5) gažaldagas lea fitnodagas, mii lea váttisvuodaid siste; fitnodagain, mii lea váttisvuodaid siste, dárkkuhuvvo 4 čuoggás namuhuvvon komišuvnna ášahusa 2 artihkkala 18 čuoggás dárkkuhuvvon fitnodat, mas leat váttisvuodaid.

Juos doarjjaohcci lea juridihkalaš persovdna, 1 momeantta 1 ja 3 čuoggás dárkkuhuvvon ráddjehusat gusket fitnodatjodiheaddji ja su sadjásačča, stivrra lahtu ja sadjásaš lahtu, hálldahusráđi ja dasa buohtastuvvi doaibmaorgána lahtu ja sadjásaš lahtu, ovddasvástáduslaš fitnodatolbmo sihke eará bajimus njunušgoddái gullevačča. Ovdal mearriduvvon guoská maid olbmo, geas lea njuolga dahje eahpenjuolga unnimusat 25 proseantta oasussearvvi ossosiin dahje ossosiid buvttadan jietnaválddis dahjege danveardásaš eaiggáduššan- dahje mearridanváldi, juos gažaldagas lea eará searvi go oasussearvi.

Doarjaga miediheami ráddjehusaid árvvoštallama várás sáhttet válđojuvvot vuhtii 1 momeantta 1 ja 3 čuoggás dárkkuhuvvon áššit dakkár fitnodat- ja searvvušiehtolága (244/2011) 3 §:s dárkkuhuvvon registrerejuvvon fitnodagain ja servošiin, mat gaskkaheamet dahje gaskkalaččat čatnahuuvvet doarjjaohccái dahje 2 momeanttas dárkkuhuvvon olbmuide.

11 §

Doarjunvuloš doaibmabiju álggaheapmi

Ealáhusbargi investerendoarjja, ealáhusbargi vistehuksendoarjja, bálgoša investerendoarjja ja dutkanruhtadeapmi ii miediuvvo dakkár ealáhusbargi, bálgoša dahje dutkanruhtadeami ohcci doaibmabidjui, man ollašuttin lea álggahuvvon ovdal doarjjaohcamuša guođđima. Ovddabealde ásašusas spiehkastettiin ovdal doarjjaohcamuša guođđima šaddan doarjuma várás laktáseaddji ohcanvuloš doaibmabiju vealtameahtun plánengoluide sáhtta doarjja dattege miediuvvot. Bálgoša áiddiid ortnegisdoallandoarjja ii miediuvvo, juos ortnegisdoallan lea álggahuvvon ovdal go ohcamuš lea johttáhuuvvon. Nuorra ealáhusbargi álggahandoarjja sáhtta miediuvvot, juos doarjja lea ohccojuvvon 24 mánu siste dálu doallama álggaheamis.

14 §

Doarjunvuloš doaibmabijuid válljen

Doarjja miediuvvo 7 § 1 momeanttas oaivvilduvvon rájiid siste vuosttažettiin dakkár doaibmabijuide, mat ovddidit mearkkašahtti ládje 1 §:s ásašuvvon ulbmiliid ja, juos doarjja gullá plánii, plánas ásašuvvon ulbmiliid.

15 §

Ealáhusain bargan

Doarjja sáhtta miediuvvot ohccái, guhte bargá dahje bargagoahtá boazodoaluin boazodáhus dahje boazodoaluin dahje eará luondduealáhusain luondduealáhusdáhus nu, ahte oazžu das váldooasi áigáiboadustis. Olmmoš, geas leat unnimusat 80 eallit báhcán bohcco, árvvoštallojuvvo goitge oazžut váldooasi áigáiboadustis boazodoalus. Olmmoš, guhte bargá eará luondduealáhusain, galgá oazžut iežas jahkásaš boaduin luondduealáhusain unnimusat dan meari, mii mearriduvvo stáhtarádi ásašusa vuodul ja man Biebmoebarráigeahčču mearrádusainis dárkkista jahkásaččat dávistit oppalaš dienasovdaneapmái.

16 §

Ohcci boadut

Stáhtarádi ásašusa vuodul mearriduvvo ohcci ja su guoimmi eanemusboaduin ja dain boaduin, mat válđojuvvojit eanemusboaduin vuhtii. Eanemusboadut sáhttet sierranahttojuvvet doarjjačuozáhagaid mielde. Biebmoebarráigeahčču dárkkista jahkásaččat iežas mearrádusa

vuodul eanemusmeari dávistit almmolaš dienasovdáneapmái. Stáhtaráđi ásaheva vuodul sáhttet mearriduvvot maiddái boadut, mat eai váldojuvvo vuhtii ollislaš boaduin.

40 §

Reantodoarjjaloana reanttu árvvoštallan

Juos ealáhus-, johtalus- ja birasguovddášis lea ágga eahpidit ahte loana reantu manná badjel 38 § 1 momeantta 2 čuoggás dárkkuhuvvon reanttu, dat sáhtta bivdit Biebmobearráigeahču árvvoštallat, deavdago loana reantu ovdalis namuhuvvon láhkabáikkis oavvilduvvon eavttu. Loatnaaddi ferte doaimmahit Biebmobearráigeahču dan áššis bivdin čielggadeami.

41 §

Stáhtadáhkádusaid eanemusmearri

Stáhtadáhkádus sáhtta miedihuvvot eanandállodoalu ovddidanruhtaráju geavahanplánas jahkásaččat nannejuvvon loanaid oaiveopmodaga eanemusmeari rájiid siste. Loanaid oaiveopmodat, mii lea stáhtadáhkádusa čuožahahkan, oažžu leat ovttáigásaččat mávssekeahtta eanemusat 240 miljoynna euro ovttas daiguin loanaguin, mat leat miedihuvvon eanandoalu ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága ja dasa dávisteaddji ovddit láhkamearrádusaid vuodul. Ovdalis namuhuvvon meari rehkenasttedettiin váldojuvvo vuhtii maid ovdal dán lága fápmuiboahtima leamaš njuolggadusaid vuodul boazodoalu ja eará luondduealáhusaid ráhkadusa buorideami várás miedihuvvon loanaid oaiveopmodat, masa čuoheci dáhkideaddji ovddasvástádusa ollašuvvamis šaddan golut gokčojuvvojit eanandállodoalu ovddidanruhtaráju ruhtaváriin.

43 §

Doaibmabiju ollašuttinái

Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš sáhtta guhkidit 1 momeanttas dárkkuhuvvon mearreáiggi ohcama vuodul, mii lea dahkkojuvvon ovdal mearreáiggi nohkama. Gáibádussan lea, ahte doarjunvuloš doaibmabiju ollašuttin galgá leat álggahuvvon 1 momeanttas dárkkuhuvvon mearreáiggi siste ja ahte mearreáiggi guhkideapmái lea dohkálaš ágga. Mearreáigi sáhtta guhkiduvvot guovtte háve eanemusat jahkái hávállassi. Juos doaibmabiju ollašuttima guhkideami ohcamuš doaimmahuvvo muttolaš áigge siste 1 momeanttas dárkkuhuvvon mearreáiggi nohkama mannel, ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš sáhtta giedahallat ná doaimmahuvvon ohcamuša, juos mearreáiggi doahhtalkeahtta guodđin boahťa ohcci duodalaš dearvvasvuohtadili earáhuuvamis dahje eará ohccis sorjjasmeahttun vuorddekeahtes, ovddalgihtii árvitmeahttun dáhpáhusas dahje eará birgetmeahttun árus.

44 §

Doarjaga geavahaneavttut

Dorjojuvvon investerenčuozáhat ii oáččo bissovaččat dahje mearkkašahtti ládje geavahuvvot eará ulbmilii go doarjunvuloš ealáhusdoibmii dahje bálgosa doibmii iige dorjojuvvon orrunvistti geavahanulbmil oáččo rievdaduvvot ovdal go leat vássán vihtta jagi veahkkellundosaš doarjaga mañemus eari máksimis, dahje juos doarjja gullá loanni, loana dahje dan mañemus eari loktema rájes. Dorjojuvvon investerenčuozáhaga eaiggáduššan- ja hálddašanvuoigatvuohta sáhtá dattege luobahuvvot nubbái ovdal ovddabealde dárkkuhuvvon mearreáiggi nohkama dainna eavttuin, ahte doarjjaoažžu háhká sadjái dakkár opmodaga, man bakte doaimma luondu, mii lea doarjaga čuožáhahkan ii dovdomassii rievdda, dahje ollašuhtá dakkár ordnedeami, mas luobaheami oažžu deavdá doarjaga miediheami eavttuid ja dorjojuvvon doaimma luondu, mii lea doarjaga čuožáhahkan, ii dovdomassii rievdda.

Doarjunvuloš ealáhusdoaimma dahje eará doaimma ii oáččo heitojuvvot iige dovdomassii gáržžiduvvot ovdal go vihtta jagi leat vássán veahkkellundosaš doarjaga mañemus eari máksimis, dahje juos doarjja gullá loanni, loana dahje dan mañemus eari loktema rájes. Ealáhusdoaimma, mii lea doarjaga čuožáhahkan, dahje dasa gullevaš ruhtaváriid eaiggáduššan- ja hálddašanvuoigatvuohta sáhtá goitge fuopmášahtti osiin luobahuvvot nubbái ovdal dárkkuhuvvon mearreáiggi nohká dainna eavttuin, ahte doarjjaoažžu háhká sadjái dakkár dávisteaddji opmodaga, man bakte ealáhusdoaimma, mii lea doarjaga čuožáhahkan, dahje eará doaimma luondu ii dovdomassii rievdda dahje ollašuhtá dakkár ordnedeami, man bakte luobaheami oažžu deavdá doarjaga miediheami gáibádusaid ja ealáhusdoaimma, mii lea doarjaga čuožáhahkan, dahje eará doaimma luondu ii dovdomassii rievdda.

Ovddabealde 2 ja 3 momēanttas dárkkuhuvvon luobaheapmin ii adnojuvvo dorjojuvvon investerenčuozáhaga dahje ealáhusdoaimma, mii lea doarjaga čuožáhahkan, sirdáseapmi árbevuogatvuodalaš oažžuma dahje dakkár buolvadatmolsuma bakte, man oktavuodas lea máksojuvvon doarjja boazodoalus dahje luondduealáhusas heaitimii dahje miediuhuvvon boazodoalli dahje luondduealáhusbargi álggahandoarjja.

47 §

Ohcanvejolašvuodas dieđiheapmi

Biergobearráigeahčču galgá vuogádatlaš viidodagas dieđihit vejolašvuodas ohcat 5-8 loguin dárkkuhuvvon doarjaga, doarjaga ohcamii ásahuvvon mearreáiggis, meannudeamis, mii doahhtaluvvo ohcamis sihke miediheami váldogáibádusain ja eavttuin.

48 §

Doarjaga ohcan

Doarjja ohccojuvvo elektrovnnalaččat fierbmebálvalusas, mii lea biebmohálddaha diehtovuoddočoaikkáldagas addojuvvon lágas (560/2021) dárkkuhuvvon biebmohálddaha diehtovuoddočoaikkáldaga oassi. Ohcci identifisererjuvvo gievrras elektrovnnalaš identifiseremiin, dađi lági mielde go gievrras elektrovnnalaš identifiseremis ja elektrovnnalaš luohttamušbálvalusain addojuvvon lágas (617/2009) mearriduvvo. Doarjjaohcamuš sáhtá dahkkojuvvot maid dárkkuhusa várás váfistuvvon skoviin. Skovvi sáhtá doaimmahuvvot suddjejuvvon šleađgaboastaoktavuodain go geavaha pdf-skovi dahje báberhámis. Mañemus namuhuvvon galgá vuolláičállojuvvot.

Ohcamuššii galget laktojuvvot doarjaga miediheami eavttuid árvoštallama dáfus vealtameahtun áššegirjiit, čilgehusat ja plánat.

Ohcamuš čuvvosiiddisguin furkejuvvo diehtovuogádahkii ja giedahallojuvvo dan mannel váldooasis elektrovnnalaččat. Skoviin dahkkojuvvon ohcamuš arkiverejuvvo šleadggalaččat, juos earenoamáš ákka dihte ii eará čuovo.

Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid doarjaga ohcamis geavahuvvon skoviin, 2 momeanttas dárkkuhuvvon čuvvosiin sihke plánaid ja čilgehusaid ovdanbuktinvugiin ja elektrovnnalaš meannudemiin.

49 §

Mearreáigi doarjaga ohcamii

Doarjaga ohcamii ášahuvvon mearreáiggis ja doarjjaráidduin sáhttet addojuvvot dárkilit njuolggadusat stáhtaráđi ášahusain. Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid doarjjaohcamuša vuostáváldima ja giedahallama teknihkalaš ordnemis, merkemiin, mat dahkkojuvvojit ohcamušáššegirjiide, sihke skoviin dahkkojuvvon doarjjaohcamušaid sirdimis diehtovuogádahkii.

52 §

Sámedikkiin ráđđádallan

Ráđđádallamiid boadus galgá doaimmahuvvot diehtun eanan- ja meahccedoalloministerijai ja Biebmobearráigeahčču.

56 §

Veahkkehápmásaš álggahandoarjaga máksin

Veahkkehápmásaš ealáhusbargi álggahandoarjaga máksin ohccojuvvo nu ahte doahhtaluvvo mii 48 § 1 momeanttas lea mearriduvvon. Ruhtadoarjja máksojuvvo guoktin earrin.

Dárkilit njuolggadusat veahkkehápmásaš álggahandoarjaga máksoeriin sihke 2 momeanttas dárkkuhuvvon čilgehusaid doaimmaheapmái ášahuvvon mearreáiggis addojuvvojit stáhtaráđi ášahusain. Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid ovddabealde dárkkuhuvvon čilgehusain.

57 §

Veahkkehápmásaš investerendoarjaga, vistehuksendoarjaga ja bálgosiidda áiddiid ortnegisdoallamii mieđihuvvon doarjaga máksin

Boazodoallo- dahje luondduealáhusfitnodaga várás mieđihuvvon investerendoarjaga ja vistehuksendoarjaga sihke bálgosiid investerendoarjaga ja áiddiid ortnegisdoallandoarjaga máksin ohccojuvvo nu ahte doahhtaluvvo mii 48 § 1 momeanttas lea mearriduvvon. Doarjjamáksinohcamuša giedahallamii guoskaduvvo, mii doarjjaohcamuša giedahallamis 48 §:s mearriduvvo. Máksinohcamuš sáhtá dahkkojuvvo maid 48 §:s mearrideami mielde

dárkkuhusa várás váfistuvvon skoviin. Ohcamuša guođđimii sáhttá ášahuvvot muttolaš mearreáigi, mii rehkenastojuvvo doarjjamearrádusa dahkamis dahje, juos gažaldat lea doarjunvuloš doaibmabiju maŋemus máksinohcamušas, doarjunvuloš doaibmabiju ollašuhttima nohkamis. Ohcamuš galgá doaimmahuvvot doarjaga miedihán ealáhus-, johtalus- ja birasguovddášii.

Dárkilit njuolggadusat golu duođalašvuoda, loahpalašvuoda ja duohtan čujuheami árvvoštallanákkaid birra sihke válmmasvuohtadási čujuheamis addojuvvojit stáhtarádi ášahusa vuodul. Veahkkehápmásaš investerendoarjaga máksineriin ja máksinohcamuša guođđima mearreáiggis sáhttet addojuvvot dárkilit mearrádusat stáhtarádi ášahusain. Dárkilit mearrádusat máksima ohcanskoviin sihke máksinohcamuša áššegirjjiin ja čilgehusain addá Biebmoearráigeahčču.

58 §

Veahkkehápmásaš doarjaga mávssu ollašuhttin

Ovdalis 5—9 loguin dárkkuhuvvon ruhtadoarjaga máksimis mearrida ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš. Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš čohkke iežas miedihán doarjagiid máksinmearrádusdieđuid ja doaimmaha daid Biebmoearráigeahčču. Biebmoearráigeahču ovddasvástádus lea máksinmearrádusaid goluid dárkkisteamis ja dohkkeheamis sihke mávssuid teknihkalaš ollašuhttimis.

61 §

Loktenlohpi

Stáhtarádi ášahusa vuodul addojuvvojit dárkilit njuolggadusat dain ákkain, mat geavahuvvojit golu duođalašvuoda, loahpalašvuoda ja duohtan čujuheami árvvoštallamis ja loktenlobi háhkamii ášahuvvon mearreáiggis. Dárkilit mearrádusat lobi ohcanskoviin ja ohcamuša áššegirjjiin ja čilgehusain addá Biebmoearráigeahčču.

65 §

Loana sirdin ja loatnaeavttuid rievdadeapmi

Stáhtarádi ášahusa vuodul addojuvvojit dárkilit njuolggadusat diliin, main loatnaeavttuid rievdadeapmi gáibida lobi háhkama, sihke lobi háhkama mearreáiggis. Biebmoearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid skoviin, mat geavahuvvojit lobi háhkamii.

66 §

Stáhtaloana reantoovddu ja eará loana doarjaga sihke stáhtadáhkádussii gullevaš doarjaga doarjaga geavaheapmi

Biebmoearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid das, maid loatnaaddi ferte doahttalit geavahettiinis lotnii gullevaš doarjaga iežas miedihán stáhtalotnii.

67 §

Loana miediheapmi eanandállodoalu ovddidanruhtaráju ruhtaváriin loatnaaddái

Biebmobearráigeahčču mearrida loatnaaddi ohcamušas loana miediheamis loatnaaddái stáhtaloanaid miediheami várás. Loatna sáhtta ohccojuvvot guovddášruhtalágádusa bakte.

Biebmobearráigeahčču dahká stáhta ja ovtta dahje eanet loatnaaddiid gaskavuoda vealgegirjji, vuolláičállá dan stáhta beales sihke fuolaha vealgegirjji furkkodeamis ja luobaheamis loatnaoázžui dan maŋnel, go loatna lea máksojuvvon dahje buhttejuvvon odđa vealgegirjiin.

Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid meannudeamis, go stáhtas ohccojuvvojit, miedihuvvojit ja máksojuvvojit ruhtavárit sihke das, goas loatnaaddi sáhtta doaibmat almmá guovddášruhtalágádusa gaskkusteami haga.

68 §

Čilgehusa addin stáhtaloana ruhtadeamis ja čoggon ruðaid luobaheamis

Loatnaaddi buhtadusohcama dihte Biebmobearráigeahčču mearridan mávssut galget máksojuvvot čieža bänkobeavvi siste das, go loatnaaddi lea ožžon dieđu mearrádusas.

69 §

Loatnaaddi goluid buhtten

Biebmobearráigeahčču mearrida stáhtaloana dikšumis loatnalágádussii máksojuvvon 1 momeanttas dárkkuhuvvon buhtadusaid bearramis loatnalágádusas ruovttoluotta muhtin oassái dahje ollásit, juos loatnalágádus ii leat dikšon stáhtaloana dego dán lágas dahje dan vuodul mearriduvvon dahje vuogi mielde dahje buori bänkovieu gáibidan vuogi mielde. Ruovttoluottabearramii sáhtta álgit oppa loatnaáiggi áigge almmá 95 § eastima haga.

70 §

Stáhtaloanaid ruhtaváriid gaskkusteapmi

Biebmobearráigeahčču máksá loana, man stáhta lea miedihan loatnaaddái, guovddášruhtalágádusa bokte.

Biebmobearráigeahčču máksá ohcama vuodul stáhtaloana dikšunmávssu guovddášruhtalágádusa bakte loatnaaddái.

Loatnaaddi ferte máksit guovddášruhtalágádusa bakte stáhtaloana oanádusaid ja reantuid Biebmobearráigeahčču eanandállodoalu ovddidanruhtarádju loahpalaš boahtun mearrekontui.

Nuppástusat, mat dahkkojuvvojit stáhtalotnii fitnodaga sanerenlága (47/1993) miel ordnedeamis dahje priváhtaolbmó vealgeordnedeamis addojuvvon lága (57/1993) miel ordnestallamis, dahkkojuvvojit maiddá loatnalágádusa ja stáhta gaskasaš vealgái.

Biebmobearráigeahčču sáhtta addit mearrádusaid das, man dáhphusas loatnaaddit sáhttet doaimmahit ovdalis namuhuvvon doaimmaid almmá guovddášruhtalágádusa haga.

71 §

Reantodoarjaga máksin

Loatnaaddi ferte ohcat reantodoarjjamávssu guđege reantoáigodagas sierra, goitge eanemusat oktii mánu. Biebmobearráigeahču dohkkehan guovddášruhtalágádus gaskkusta ohcamuša Biebmobearráigeahču, mii máksá mávssu guovddášruhtalágádussii. Guovddášruhtalágádus gaskkusta reantodoarjaga loatnaaddái.

Dárkilit mearrádusat reantodoarjaga mávssu ohcamis ja gaskkusteamis addá Biebmobearráigeahču.

73 §

Stáhtaovddasvástádus

Biebmobearráigeahču sáhtá addit dárkilit njuolggadusaid bearráigeahčcomeannudeamis.

74 §

Buhtadusat, mat máksojuvvot stáhtaloanain

Biebmobearráigeahču mearrida oaiveopmodaga ja reanttuid buhtadusas, mii máksojuvvo loatnaaddái stáhtaovddasvástádusa vuodul. Ovđal buhtadusa nannema Biebmobearráigeahču ferte čielggadit, ahte velggolačča ja vejolaš dahkideaddji máksinnávccahisvuodas boahtti loahpalaš massin lea gávnnahuvvon ja ahte massin ii leat sáhtán gokčojuvvot dahkádussan geavahuvvon opmodaga vuovdinruđain dahje, juos dahkádussan lea eará go olmmošdahkideapmi, de eará dahkádusain. Dahkádusa vuovdin ii goitge gáibiduvvo dalle, go velggolaš dahje loanas ovddasvástideaddji goalmmat olmmoš oazžu fitnodatsaneremis dahje priváhtolbmo veatgeordnedeamis dahje eará sullasaš ordnedeamis dahje eará dahkádusovddasvástádusa ordnedeamis seailuhit dahkádussan leamaš opmodaga. Biebmobearráigeahču máksá buhtadusa loatnaaddái eanandállodoalu ovddidanruhtaraju ruhtaváriin.

Oanádusaid ja reanttuid ovddas, maid loatnaoazžu buhtadusa máksima maŋgel máksá loatnaaddái, galgá addojuvvot čilgehus ja máksojuvvot Biebmobearráigeahču.

Biebmobearráigeahču mearrida loatnaaddái máksojuvvon buhtadusa ruovttoluottabearramis loatnaoazžus, dan oasis go loatna dahje dan reanttut eai leat máksojuvvon stáhtii. Loatnaoazžus sáhtá berrojuvvot loatnaaddái buhtadusohcama vuodul máksojuvvon buhtadusas jahkasaš reantu reantolága (633/1982) 4 §:s dárkkuhuvvon reantovuodu mielde. Dát ferte merkejuvvot doarjjamearrádussii.

Buhtadus massimiin sáhtá guđđojuvvot mávssekeahhtá loatnaaddái dahje buhtadusa mearri sáhtá vuoliduvvot, juos loana dikšumis ii leat doahttaluvvon dát láhka dahje buorre bándkovierru.

Biebmobearráigeahču addá dárkilit mearrádusaid buhtadusa ohcamis ja máksinmeannudeamis.

75 §

Buhtadusohcamuša giedahallanáigi ja buhtadusaid maŋŋonanreanttut

Biebmobearráigeahču ferte giedahallat stáhtaloana buhtadusohcamuša golmma mánu siste das, go loatnaaddi ohcamuš lea boahtán Biebmobearráigeahču ja velggolačča ja vejolaš dahkideaddji máksinnávccahisvuodas boahtán loahpalaš massin lea gávnnahuvvon. Juos ohcamuš ii sáhte dakkáražžan čovdojuvvot, rehkenastojuvvo mearreáigi das, go maŋemus ohcamuša čoavdima várás vealtameahhtun Biebmobearráigeahču bivdin lassičilgehus

loatnaaddis lea boahtán. Juos mearreáigi mannojuvvo badjel, stáhta lea geatnegahtton máksit badjelmannanáiggiis mannonanreanttu reantolága 4 §:s dárkkuhuvvon reantovuodu mielde.

89 §

Fitnodatdoaimmaplána čuovvun

Stáhtarádi ásašusain addojuvvojit dárkilit njuolggadusat 1 momeanttas dárkkuhuvvon čilgehusaid sisdoalus. Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid čilgehusaid ovdanbuktinvuogis sihke daid doaimmaheamis ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáži.

90 §

Loana čuovvun, mii lea stáhtaloana, reantodoarjjaloana ja stáhtadáhkádusa čuožáhahkan

Loatnaaddi ferte ordnet stáhtaloana, reantodoarjjaloana ja stáhtadáhkádusa čuožáhatvuloš loana dikšuma sihke stáhtaloana doarjaga dikšuma sihke stáhtaloana doarjaga ja eará loana reantodoarjaga sihke eará loana doarjaga gollama čuovvuma. Dat galgá doaimmahit mearreáiggiid Biebmobearráigeahčču loana miedihan-, lokten- ja oanidandieduid sihke stáhtaloana, reantodoarjjaloana ja stáhtadáhkádusa čuožáhatvuloš loana reanttu máksima ja loatnadoarjaga geavaheami dieduid. Loatnaaddi ferte ájahalakeahhtá fuolahit stáhtaloana ja eará doarjunvuloš loana nuppástusaid dahkamis iežas diehtovuogádagaide.

Stáhtarádi ásašusain addojuvvojit dárkilit njuolggadusat dain dieduin, maid loatnaaddi ferte doaimmahit Biebmobearráigeahčču. Biebmobearráigeahčču addá dárkilit mearrádusaid dieduid ovdanbuktinvuogis sihke daid doaimmaheami doahhtalanvuloš meannudeamis.

92 §

Dieduid seailuheapmi

Diehtovuogádahkii gullevaš diedut seailuhuvvojit logi jagi doarjaga miedihanmearrádusa dahkama rájes. Juos doarjja lea miedihuvvon, diedut seailuhuvvojit logi jagi doarjaga manemus eari máksimis dahje stáhtaloana dahje reantodoarjjaloana čuožahanvuloš loana manemus eari loktemis, goitge nu guhká go reantodoarjja máksujuvvo. Stáhtadáhkádusa diedut seailuhuvvojit dáhkádusa gustonáiggi dahje, juos dáhkideaddji ovddasvástádus lea ollašuvvan, nu guhká go máhcevaš oázžumuš sáhtá berrojuvvo. Stáhtaloana diedut fertejit seailuhuvvot nu guhká go loatnalágádusas lea stáhtaloana oázžumuš loatnaoázžus dahje, juos loatnaaddi lea ohcan stáhtaloana buhtadusa Biebmobearráigeahčču, dassáži go buhttenohcamuš lea láhkafámolaččat čovdovuvvon. Juos jearaldat lea Eurohpa Uniovna muhtin oassái ruhtadan plána dahje prográmma doarjagis, diedut seailuhuvvojit dasa lassin vihtta jagi das, go Eurohpa komišuvdna máksá plána dahje prográmma manemus Eurohpa Uniovna ruhtadanoasi mávssu.

93 §

Dárkkistanvuogiatvuohhta

Eanan- ja meahccedoalloministeriija ja Biebmobearráigeahčču sáhttet dahkat doarjaga miediheami, máksima ja geavahusa eavttuid ja eavttuid doahhtaleami bearráigeahččama várás doarjaga miediheddjiide, máksiide, gaskkusteddjiide ja oázžuide čuoheci dárkkistemiid.

Seammalágán riekti doarjaga gaskkusteadddiid ja oažžuid oasil lea ealáhus-, johtalus- ja birasguovddázis. Namuhuvvon eiseváldiin lea diehtoaoažžunrieki čiegusindoallannjuolggadusain beroškeahhtá.

Biebmobearráigeahčču mearrida dárkkistemiid mearis ja vállje dárkkistančuoáhagaid riskaanalysa dahje soaittáhatčuoldima vuodul, juos áššis ii mearriduvvo eará ládje Eurohpa uniovnna láhkaásaheamis. Biebmobearráigeahčču ráhkada dárkkistanstrategiija ja dárkkistanplána.

Eurohpa uniovnna ruhtaváriin muhtin oassái dahje ollásit dahje stáhtadoarjjan miedihuvvon doarjaga dárkkistanrieki lea maid Eurohpa uniovnna doaibmaorgánas dađi lági mielde go áššis mearriduvvo Eurohpa uniovnna láhkaásaheamis.

Ovddabealde 2 momeanttas dárkkuhuvvon dárkkistusaid ollašuhttinuogis sáhttet addojuvvot dárkkilit njuolggadusat stáhtaráđi ásaheamis.

94 §

Dárkkisteami ollašuhttin

Dárkkisteamis ferte ráhkaduvvot dárkkistanmuitalus, mii doaimmahuvvo ájahalakeahhtá ealáhus-, johtalus- ja birasguovddázii sihke Biebmobearráigeahčču.

23 Lohku

Doarjaga máhcaheapmi, máksima heaitin, ruovttoluottabearran sihke geahpádusat ja čuovvumušat

94 a §

Doarjaga máhcaheapmi

Doarjjaoažžu galgá ájahalakeahhtá máhcahit boastut, liiggi dahje čalmmus ákkaheamit iežas oažžun doarjaga dahje dan oassi. Doarjjaoažžu galgá máhcahit doarjaga dahje dan oasi maid, juos dat ii sáhte adnojuvvot doarjjamearrádusas gáibiduvvon vuogi mielde. Juos máhcahanvuloš mearri lea eanemusat 100 euro, dan oažžu guoddit máhcatkeahhtá.

Mii 1 momeanttas mearriduvvo, dat ii guoskka árvoštallojuvvon ákka mielde miedihuvvon doarjaga ja ollašuvvan goluid gaskasaš erohusa.

95 §

Doarjaga máksima loahpaheapmi ja ruovttoluottabearran

Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš lea geatnegahtton gaskkalduhttit 5—8 loguin dárkkuhuvvon doarjaga máksima ja bearrat dan ruovttoluotta, juos:

- 1) doarjaga miedián- dahje máksineavttut eai leat ollašuvvan;
- 2) doarjjaoažžu lea addán dakkár boastto- dahje váilevaš dieđu, mii lea váikkuhan čielgasit doarjaga miediheapmái dahje máksimii;
- 3) doarjaga eavttut eai leat doahhtaluvvon;
- 4) doarjjaoažžu ii leat deavdán 17 § 1 momeanttas dárkkuhuvvon čatnaseami;
- 5) doarjjaoažžu lea luobahan dahje loahpahan doarjunvuloš ealáhusdoaimma dahjege gáržžidan dan dovdomassii dahje luobahan dorjojuvvon investerenčuoáhaga dahje visteruhtadeami bakte dorjojuvvon orrunvistti ovdalgo 44 § mearreáigi lea vássán iige sadjai

leat háhkkojuvvon ođđa danveardásaš opmodat dahje ollašuttton ordnedeapmi namuhuvvon paragrafa mielde;

6) doarjjaoažžu lea ášahuvvon konkursii ovdal 44 §:s dárkkuhuvvon mearreáiggi nohkama ja doarjjaoažžu doaimmas lea dahkkojuvvon rihkuslága (39/1889) 39 logus dárkkuhuvvon velggolačča rihkus;

7) doarjjaoažžu lea biehttan veahkeheames dárkkisteami; dahje

8) Eurohpá Uniovnna ollásit dahje muhtin oassái ruhtadan dahje riikkasis ruhtaváriiguin ollásit ruhtaduvvon eanandoalu ráhkadusdoarjagiidda guoskevaš Eurohpá Uniovnna láhkaásaheapmi dan gáibida.

Ruovttoluottabearrama várás galgá 1 momeantta 5 čuoggá vuodul mearriduvvot dat oassi máksit doarjaga mearis, mii ožžojuvvo go geahpiduvvo opmodaga geavahanáiggiin dahje ealahusdoaimma doaibmanáiggi danveardásaš oassi 44 §:s dárkkuhuvvon geavahanáiggiis.

Juos doarjjaoažžu lea guodđan doahttalkeahtá almmolaš háhkamiid láhkaásaheami, doarjja ii máksojuvvo dahje doarjaga mávssiheapmi botkejuvvo ja juo máksojuvvon doarjja berrojuvvo ruovttoluotta láhkamearrádusaid vuostásaš háhkama oasil dađi lági mielde go horisontálaásahusa 61 artihkkalis mearriduvvo.

Bearakeahtá sáhtá goitge guoddit meari, mii lea eanemusat 100 euro almmá reanttuid haga.

Juos doarjja lea miedihuvvon oktasáčat eanebuidda, de buot doarjjaoažžuin lea ovtas ovddasvástádus doarjaga máksimis ruovttoluotta. Doarjjaoažžuid gaskavuoda ovddasvástádus juohkása dan gori mielde go doarjjaoažžu lea oassálastán dan doibmii, mii lea leamaš doarjaga máhchangeatnegasvuoda vuodđun.

Ruovttoluottabearrama várás mearriduvvon doarjja galgá máksojuvvot ruovttoluotta manjemusat jagi siste ealahus-, johtalus- ja birasguovddáža mearrádusa rájes.

102 §

Ruovttoluottabearramii ja máksima botkema mearrádus

Ealahus-, johtalus- ja birasguovddáš galgá dahkat ruovttoluottabearramis ja doarjaga máksima botkemis sihke stáhtaloana etcealkimis mearrádusa. Mearrádusa vuodul nannejuvvo dat mearri, mii galgá ruovttoluotta berrojuvvo dahje etcelkojuvvo, 99 §:s dárkkuhuvvon reantu sihke daid máksima várás biddjojuvvo merron earrebeaivi.

103 §

Ruovttoluottabearrama ollašuttin

Biebmeberráigeahčus lea ovddasvástádus doarjaga ruovttoluottabearranmearrádusa ollašuttimis. Ruovttoluottabearran sáhtá čadahuvvot mearrádusa vuodul nu, ahte ruovttoluottabearranvuloš mearri reanttuin geahpeduvvo doarjjaoažžui máksit dárkkuhuvvon eará doarjagis. Stáhtaloana ja dan reanttu bearrama ovddasvástádus lea goitge loana miedihán loatnalágádus.

Ruovttoluottabearranmearrádus sáhtá bággobearrandoaimeaiguin ollašutttojuvvo dan manjel, go mearrádus lea ožžon láhkafámu. Ruovttoluottabearranoažžumuš boarásnuvvá vida jagi geahčen dan čuvvon jagi álggus, goas ruovttoluottabearranmearrádus lea ožžon láhkafámu. Muđuid mearrádusa ollašuttimii guoskaduvvo, mii vearuid ja mávssuid ollašuttima birra addojuvvon lágas (706/2007) mearriduvvo.

Stáhtaloana etcealkin ja ruovttoluottabearrama reanttu bearran gullá goitge loana miedihán loatnalágádussii.

103 a §

Geahpádusat ja čuovvumušat

Juos hálldahuslaš dárkkisteamis, mii guoská mávssu, dahje eará dárkkisteamis fuobmájuvvo, ahte doaibmabidju, mii lea doarjaga čuožáhahkan, leat dohkkehuvvon dohkkehuvvon plána mielde dahje doarjjaohcci lea máksinohcamušastis ovddidan vuoigatmeahtun goluid, doarjja ii máksojuvvo dahje máksinvuloš doarjja geahpiduvvo. Hálldahuslaš čuovvumušas, mii laktása máksinvuloš doarjagii, mearrida máksinmearrádusa ollahuhti eiseváldi.

Čuovvumušain galgá válđojuvvot vuhtii horisontálaásahusa 59 artiikkala mearrádus. Čuovvumušat eai mearriduvvo horisontálaásahusa 59 artiikkala 5 čuoggá nuppi vuollečuoggá a, b ja c čuoggáin dárkkuhuvvon diliin eaige earáge veardidanvuloš diliin.

Stáhtarádi ášahusain addojuvvojit dárkilit njuolggadusat doarjaga geahpidanákkain sihke geahpádusaid ja čuovvumušaid rehkenastimis.

105 §

Loatnaaddi veahkehan- ja diehtoaddingeatnegasvuohta

Loatnaaddi galgá váldit vuhtii stáhtaloana divššodettiinis stáhta ovddu loatnaaddin seamma ládje go loana, mii lea dáhádusa čuožáhahkan, stáhta ovddu dáhkieaddjin. Loatnaaddi ferte ájahalakeahtta ilmmuhit Biebmobearráigeahččái dakkár doarjjaoažžu ekonomalaš sajádaga nuppástusas, loana, mii lea doarjaga čuožáhahkan, dahje opmodaga árvvu, mii lea loana dáhádussan, nuppástusas, mas sáhtta leat váikkuhus stáhta sajádahkii loatnaaddin dahje dáhkieaddjin.

Loatnaaddi ja guovddášruhtalágádus leat geatnegahtton spesifiserejuvvon bivdagis luobahit eanan- ja meahccedoalloministerijai, Biebmobearráigeahččái sihke ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáži dakkár doarjjaoažžu dieduid, mat leat vealtameahtumat loana doarjaga miediheami gáibádusaid ja eavttuid doahttleami bearráigeahččama várás.

106 §

Mávssut, mat berrojuvvojit stáhtadáhádusas

Ovddabealde 1 momeanttas dárkkuhuvvon mávssu gaskkusta stáhtii loatnaaddi. Biebmobearráigeahčču máksá loatnaaddái buhtadusa ovddabealde namuhuvvon doaimma dikšumis. Buhtadus máksojuvvo eanandállodoalu ovddidanruhtaráju ruhtaváriin.

Stáhtarádi ášahusain addojuvvojit dárkilit njuolggadusat mávssuid mearis ja mearrahuuvvanvuogis, mat berrojuvvojit dáhádusa ovddas, sihke loatnaaddái máksinvuloš buhtadusa mearis. Biebmobearráigeahčču sáhtta addit dárkilit mearrádusaid meannudeamis, mat doahttaluvvojit mávssuid gaskkusteamis olis.

107 §

Stáhta dáhkieaddji ovddasvástádusa ollašuvvan

Stáhta dáhkieaddji ovddasvástádus sihke mávssu máhcevaš rievtti ávkegoziheami ovddasvástádus lea Biebmobearráigeahčču.

Biebmobearráigeahčču sáhtta mearridit, ahte stáhta máhcevaš oažžumuš ii berrojuvvo dakkár doarjjaoažžus, guhte govtolaččat árvvoštaldettiin ii suite máksit mávssu bissovaš

bargonávccahisvuoda, guhkálaš bargguhisvuoda, fuolahusgeatnegasvuoda dahje dáidda buohtastahhti eará ákka vuodul.

Mávssut, mat šaddet dáhkiideaddji ovddasvástádusa ollašuvvamis, máksojuvvojit eanandállodoalu ovddidanruhtaráju ruhtaváriin. Máhccevaš rievtti vuodul ožžojuvvon buhtadusat čilgejuvvojit ja máksojuvvojit namuhuvvon ruhtarádjui.

109 §

Diehtooažžunvuoigatvuohta ja dieduid luobaheapmi

Eanan- ja meahccedoalloministeriijas, Biebmobearráigeahčus sihke ealáhus-, johtalus- ja birasguovddázis lea riekti čiegusindoallannjuolggadusaid dan cakkakeahhtá oažžut eará eiseválddis dahje almmolaš doaimma dikšu oassebealis ohccái dahje doarjjaoažžui, dán dearvasvuohtadillái, ekonomalaš sajádahkii ja fitnodat- dahje ámmátdoibmii, almmolaš rudain miedihuvvon ruhtadeapmái dahje doarjaga dáfus mearkkašahhti dili eará dieduid, mat leat vealtameahttumat doarjjaášši giedahallama várás.

Ovddabealde 1 momeanttas namuhuvvon eiseválddiin lea vuoigatvuohta čiegusindoallannjuolggadusaid cakkakeahhtá oažžut Vearrohálddahusas nuvtá lunddolaš olbmo, doarjjaoahcci ja doarjjaoažžu dieduid vearuide, lágas mearriduvvon ealáhat-, bárte- ja bargonávccahisvuoda oaju mávssuide laktáseaddji dahje Duollu bearran mávssuide registreren-, ilmmuhan- ja máksingeatnegasvuodaid dikšumis, doaimmas, ekonomiijs sihke ovddabealde namuhuvvon beliid čatnasemiin, ja dain vejolaččat dihtton váilevašvuodain ovddabealde namuhuvvon geatnegasvuodaide laktásettiin, juos diedut leat vealtameahttumat doarjaga miediheami ja máksima várás dahje doarjaga geavaheami bearráigeahččama várás.

Eanan- ja meahccedoalloministeriijas, Biebmobearráigeahčus sihke ealáhus-, johtalus- ja birasguovddázis lea vuoigatvuohta čiegusindoallannjuolggadusaid cakkakeahhtá luobahit eará eiseváldái dahje almmolaš doaimma dikšui dahje Eurohpa Uniovnna doaibmaorgánii dán lágas mearriduvvon doaimma divššodettiin ožžojuvvon dakkár dieduid doarjjaoažžus, maid eiseváldi dahje doaibmaorgána dárbbasa mearriduvvon dárkkistanbarggu ollašuttima várás dahje dan bearráigeahččama várás, ahte Eurohpa Uniovnna lágat leat doahttaluvvon.

Ovddabealde 1—3 momeantta vuodul ožžojuvvon diedut eai oáččo geavahuvvot eará go dan ulbmilii, masa dat leat bivdojuvvon.

127 §

Meannudeami spiehkastagat

Biebmobearráigeahčču sáhtta addit 118— 126 §:ain dárkkuhuvvon áššiid giedahaladettiin dárbbaslaš áššegirjiid birra dárkilit mearrádusaid.

Dát láhka boahtá fápmui ođđajagemánu 1. beaivve 2023.

Go láhka lea boahtán fápmui, de johttáhuuvvon ohcamuššii ja ovdal lága fápmuiboahtima miedihuvvon doarjagii guoskaduvvojit lága fápmui boadedettiin gustojeaddji njuolggadusat ja mearrádusat.

Ovddabealde 11 § 1 momeanttas dárkkuhuvvon plánengoluide doarjja ii sáhte miedihuvvot, juos dat leat šaddan ovdal ođđajagemánu 1 beaivve 2023.

1329/2022

Helssegis 29.12.2022

Dásseválddi Presideanta

Sauli Niinistö

Eanan- ja meahccedoalloministtar Antti Kurvinen